

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
" pol leta " 60 "
" četrletno " 80 "
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Centralizem pa avstrijske dežele in narodi.

(Govor poslanca dr. Vošnjaka v dež. zboru v Gradcu.)

Po obširnih govorih mojih predgovornikov mi ne bode lahko mogoče povedati dosta novega. A resnica se nikoli prevečkrat ne pove, zlasti v tej zbornici ne, v katerej pri večini se še zmirom nahajajo gluha ušesa (oho-klici ustavovercev), da si sedANJI splošni položaj v deželi in državi vam dovolj glasno kliče: izpoznavte, in vrnite se na boljši pot. Zares žalostna podoba je, katero nam kažejo gospodarske razmere ljudstva v obče in naše deželne finance posebej. Deželne priklade so v poslednjih letih silno narastle. Zraven državni davkov in deželne priklade pritiskajo ubogega davkeplačevalca, ki bi moral vedno odprt žep imeti, okrajni zastopi z 20 do 40% in občinski zastopi s 15 do 20% i še višjimi prikladami na davke. Tako visoki davki bi se dali prenašati v deželi, v katerej cvete trgovina in obrtnija, kjer ima kmetski posestnik dobra rodovitna zemljišča, na katerih vsako leto dosta pridela in svoje pridelke lahko ter drago prodaja. Kako je v tem oziru pri nas, tega mi ni treba obširno razkladati. Kar vidimo v deželi, je sila in siromaštvo; kar slišimo, so tožbe in pritožbe; k temu pristopa naravnost obup, kateri je res opravičen v takih neznosnih okoliščinah. Iz poročila deželnega odbora poizvedamo, da iznaša nevplačana deželna priklada samo v lanskem letu pol milijona gld.; v uradnem graškem časniku lahko beremo celo vrsto oznanil o dražbah kmetijskih posestev zaradi zaostalih davkov. Trgovina peša, obrtniki in rokodelci si komaj toliko zaslužijo, da se preživé; kmetski posestniki v mnogih krajih nimajo več toliko, da bi vsaj lakote ne trpeli, celo toliko ne, da bi si potrebne soli kupovali. Kar se je prihranilo v prejšnjih boljših časih, davno je že použito; davki se ne plačajo več iz prislužkov in doneskov od kapitala, temuč iz kapitala samega, z jedno besedo: primanjkljaj povsodi, v državi, deželi, okrajih, občinah in neštevilnih familijah.

Ako iščemo po uzrokih tega slabega polo-

žaja, najdemo jih v prevelikih javnih bremenih, davkih i prikladah, a nasproti v premalih prihodkih ljudstva. Od jedne in iste stvari se zdaj plača najmenj dvakrat, pa tudi trikrat ali štirikrat toliko davka, kakor pred 20 leti; naši prihodki pa se niti daleko niso v tej razmeri povečšali, pri zemljiščih imamo celo manjše prihodke, zlasti pri vinogradih, od kar je naša meja odprta za ogerska in hrvatska vina. Ker tedaj vemo in priznati moramo, da bodo davki in priklade, če se ne znižajo, ljudstvo potlačili in tako tudi deželo uničili, ali ni silno treba, da se vsi skupaj potrudimo, kolikor je v našem delokrogu mogoče, olajšati javna bremena? Ali ni naša sveta dolžnost, da s celim vplivom deželnega zbora na to delamo, da se tudi v državi, v cesarstvu tako vlada, kakor zahtevajo želje in potrebe večine avstrijskih narodov in dežel? Kajti mi smo jeden del cele države in imamo pravico, da izrečemo svoje mnenje. Kar zadeva prvi del naše naloge, oskrbovanje dežele in deželnega fonda, skrbeti nam je, da se z deželnimi denarji kar mogoče varčno ravna, da se varujemo vsakega stroška, ki ni neobhodno potreben in tako prihranimo deželo pred večjim primanjkljajem. A večidel stroškov, kateri težijo deželo, izvira iz postav, katere je deželnega zbora večina sklenila, ki se tedaj za zdaj ne dajo zmanjšati. A ne da se tajiti, da je deželni zbor v nedavno preteklih letih pod vplivom tako zvanega gospodarskega razcvetja, deželi nakladal stroške, katere zdaj težko prenašamo. Ravnal je pač po slabem izgledu v središču cesarstva, na Dunaju, kjer so se iz dežel pritekoči denarji lehkomišelnó potratili. Pri deželnih stroških se tedaj ne bo dalo kaj izdatnega prihraniti, ker jih niti pri dobrodejnih zavodih, niti pri šolstvu, niti pri cestah ne moremo dosta znižati. No vsa deželna priklada, ki iznaša 1 milijon 700.000 fl., je le 12. del vseh davkov, kateri se plačajo v celej deželi. Štajerska namreč blizu dvajset milijonov gld. direktnega in nedirektnega davka (užitnina, koleki in pristojbine, loto, tobak, sol itd.) z vsemi prikladami vred plača. Država (cesarstvo) potegne od teh 20 milijonov

nad 14 milijonov, namreč 4 milijone 420.000 gold. direktnega in 10 milijonov fl. nedirektnega davka. In kaj podaja nam zato ogromno svoto centralistična država? Drago, a slabo upravo, povsodi šopirujočo se birokracijo in nam Slovanom še posebej vedni boj proti naši narodnosti. Deželna priklada in vse finančno stanje dežele je v zvezi s celo javno upravo, z gospodarstvom v središču državi navzgor, v okrajih in občinah navzdol. Zato ne smemo samo, temuč celo moramo vprašati, kako vpliva sedaj vladajoči politični sistem na finančno stanje dežele, ter na materialne in duševne koristi prebivalcev, bodi si nemške ali slovenske narodnosti? in kako bi se moral preinaciti ta politični sistem, kateri je po našem mnenju pogubljen za Avstrijo in za njene narode in dežele.

Uže jeden mojih predgovornikov (g. M. Herman) je naštel vse grehe, centralistične države, torej hočem slavno zbornico samo na nekatere reči opozoriti. Zakaj bi ne bila mogoča in izvedljiva sprava v avstrijskih deželah, kakršna se je mej Ogersko in Hrvatsko izvršila? Hrvatska ima svojo deželno upravo in le jeden del davkov za skupne zadeve v Budim-pešto pošilja; ima samo jedno od kralja imenovano, a deželnemu zboru odgovorno deželno vlado, v ogerskem ministerskem svetu pa je Hrvatska zastopana po jednem ministru. Vse šolstvo, od ljudske do najvišjih šol, spada v delokrog deželnega zbora. Hrvatski ban, ki je v jednej osobi cesarski namestnik in deželni glavar, ima pod soboj predstojnike raznih uradov za upravo, pravosodje, šolstvo, finance itd. in sploh vse kraljeve uradnike v deželi. A kako pri nas? (Konec prihodnjic.)

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon so v Bučah binkostno soboto začeli č. oo. Lazaristi od sv. Jožefa pri Celju. Mnogo vernikov se ga udeležuje!

Benediktinska opatija v Gornjemgradu in jena zgodovina, temeljito po starih listinah spisana, je izišla tiskana v g. Pajkovi tiskarni v Mariboru pod naslovom: Das Benediktiner-Stift Oberburg, m. VIII. str. 324. Spisana je od slavnoznanega preiskovalca in spisovalca zgodovine škofije lavantinske, častitega gospoda Ignacija Orožna, kanonika v Mariboru. Iz zanimive knjige poizvemo, da so leta 1140 zlahtni Dyebald Chagere (Kager) in jegova žena Truta, in pa oglejski patrijarh Peregrin ustanovili benediktinski samostan in opatijo v Gornjemgradu. Cesar Friderik IV. jo je po 333-letnem obstanku v porazumljenju s tedajšnjim papežem, svojim poprejšnjim kancelarjem, Pijem II. l. 1473. zatrl, posestva pa ljubljanskim škofom podelil. Ti so več časa stolovali v Gornjem gradu, poprejšno samostansko cerkvo podrli in sedanjo veliko hišo božjo postavili. Za cesarja Jožefa II. so se škofi

stalno preselili v Ljubljano, posestva v Gornjemgradu pa so postala njihova graščina.

Graški škof so za svoje vernike po graškem tiskovnem društvu izdali prelepo knjigo v nemškem jeziku, katera jako dobro sodi za sedanji hudo spačeni svet. Knjiga govori o najlepšji čednosti (čistosti) in o najgršji pregrehi (nečistosti). Kolike vrednosti da mora ova knjiga biti, nam spričuje to, da se je tiskalo 5500 iztisov, ki so pa že vsi razprodani. Sedaj se pripravlja drugi natis. Tistim, ki bi se morebiti hotli spakovati in nalašč pohujšati, velijo škofovski pisatelj v predgovoru: še niti potrebno ni, da bi takim ljudem dolgo odgovora iskali, ker so Kristus in jegovi apostoli pred skoro 2000 leti povedali vse, kar jim gre: „oj vam, hinavci, ki precejate mušice (svarilnih besed), sami pa požirate velbljud ali kamelo (ostudne pregrehe)! Nek duhoven v Mariboru, ki ima spretno slovensko pero, namerava prekorsno knjigo posloveniti.

Nemški Katoličani so po nemili in nagli smrti zgubili dva škofa, namreč škofa Eberharda v Trierju in pa čudovito učenega, pobožnega, zgovornega Hanneberga, škofa v Speierju. V pruski Nemčiji sta sedaj še le 2 škofa pri svojih sedežih, drugi so ali pomrli ali pregnani. Kulturna borba, t. j. preganjanje sv. katoliške Cerkve na Pruskem gre sedaj že v peto leto in še ni sprevideti, kedaj in kako se bo to za Evropo sramotno preganjanje dokončalo. Sicer pa se na Pruskem že čutijo in vidijo čedalje bolj žalostni nasledki zaslepljenega divjanja zoper Kristusa in jegovo Cerkvo. Ljudstvo postaja pred vsem čedalje bolj razposajeno, surovo in hudobno. Resnico tega nam spričuje vedno rastoče število ubojev, samoumorov, tatbin, goljufij, pijančevanj itd. Drugi nasledek so pomnožene dače, ker kulturna borba stoji mnogo denarjev, za koje ima davkeplačitelj skrbeti. Najbolj občutno pa utegne za Pruse biti to, da ljudstvo zgublja čedalje več spoštovanja in udanosti do svoje gospodske, zlasti do pruskega kralja, ki tako divjaško preganjanje Katoličanov, sicer vselej zvestih državljanov, trpi in prav za prav ukažuje. Tako se na pruskem Nemškem dela gotova pot do prekucije in — republike. Zgodovina nam našteje mnogo celó enakih zgledov.

Ljubeznjiv dokaz krščanske ljubezni so svetu pokazali katoliški zamoreci na otoku Hajti daleč od nas v Ameriki. Ti so glišali, kako se v Evropi v Bernskem kantonu na Švicarskem katoličanstvo preganja. Zvedeli so, kako je frajmavrerska vlada cerkve in farovže zaprla in vse duhovnike zapodila, ki se ali po planinah skrivljejo ali so pa na Francosko zbežali. Toliko nasilstvo je genilo sreca zamorecev in, čeravno ubogi, so vendar zložili 4000 frankov in jih po nekem duhovniku v Evropo poslali preganjanim mešnikom na pomoč. To je res genljiv zgled krščanske ljubezni in lepo povračilo za milodare, katere so evropski verniki za zamorske misijonarje v Ameriko pošiljali.

Društvo Device Marije čistega spočetja se je l. 1858 osnovalo na Dunaju. Namen društvu je: v denarjih in z molitvijo podpirati katoliške soproste v izhodnih deželah, zlasti na Turškem. Dolžnosti društvenikov so: 1) poljuben dar v denarjih vsako leto za društveni namen, 2) jeden očenaš in češčena Marija s pristavkom: o Marija, brez greha spočeta, prosi za naše sovornike v jutrovnih deželah. Vsak ud dobi popoln odpustek na den vstopa, 8. decembra vsako leto in v smrtni uri. Društvo je razširjeno po celem cesarstvu in ima svoj sedež na Dunaju. Predsednik mu je sedaj Oton baron Meysenbug, pokrovitelj pa dunajski nadškof. Lani se je po društvenikih nabralo 12.928 g. 73 kr. Med darovniki najdemo svitelega cesarja s 100 fl., cesarico s 200 fl., graško škofijo s 198 fl., koroško s 170 fl., lavantinsko s 243 fl. in ljubljansko s 354 fl. Največ je darovala škofija št. Pöltenska v Spodnjem Avstrijskem, namreč: 891 fl. O porabljenju denarjev prihodnjic.

Gospodarske stvari.

Lubenica, vodena dinja. (*Cucumis citrullus*).

M. Lubenic (*Wassermelone*) je več sort z rudečim in belim mesom in z razno zaznamovano kožo. Lubenica se navadno le bolj v južnih deželah pridelujejo na njvah; pri nas le na vrtilih bodi si na prostem ali v gnojnih gredah. Ravnanje z njimi je istotako, kakor z navadno dinjo, ker je v našem podnebjju enako občutljiva, kakor dinja.

Ker ta sad po južnih krajih o najhujši vročini zori in toliko sočnejši in okusnejši postane, kolikor je leto vročnejše in suhejše, zato je za one kraje prava dobrota in tamošnji prebivalci to tudi radi priznavajo. Na javnih trgih postavim v Benetkah in drugih laških mestih jih je cele kupe po 12—20 funtov težkih in v piramidah, kakor topovske krogle naravnanih videti, ki se koj na mestu režejo, od ubožnejšega ljudstva kupujejo in povživajo. Bogatejši ljudje si pa cele lubenice kupujejo, jih za nekaj časa v šterne povešajo, da se vodnega hlada navzamejo in jako očvrščajo.

Popolna zrelost lubenic se spozna po trkanju. Bolj votel ko je glas, bolj zrel je sad. Seme ostaja tudi prav dolgo kalivno.

Divji kostanj se hvali kot dobra krma živini pa tudi kot zdravilo. Preden gospodar divji kostanj živini položi, naj ga vselej v vodi nekoliko časa namaka, da zgubi grenki in neprijetni okus. Veliko bolj rada žre živina divji kostanj, če se stolčnemu ali zmletemu malo ječmenove moke ali soli primeša. Konjem in govedom se divji kostanj, zelen ali suh, celo ali malo zdrobljen lahko polaga. Po razmeri njihove starosti in velikosti se konjem in govedom na den daje 150—300 kostanjev, kar se lahko dva- ali celo po trikrat na den ponovi. Divji kostanj dela

pri kravah posebno na mleko; daje se jim zmlet, šrotan ali pa stolčen, z rezanico pomešan. Preišči se z divjim kostanjem dobro izptijajo ali odebelijo; poklada se jim frišen ali posušen, cel ali zdrobljen. Bolje je pa, če se jim šrotan da. Ovcam se divji kostanj da šrotan ali pa cel; poprej pa se mora nekoliko dni v vodi namakati in potem v peči posušiti, da se skorja oluši. — Tudi zdravilna moč divjega kostanja se močno hvali pri nekaterih boleznih konj, goved in ovac, to je takih, pri katerih so želodec in čreva oslabela po driski brez — vnetja, ali če si je živina želodec pokvarila, da rada ne je.

Konjem preveč otrobov pokladati je škodljivo. Otrobi živino dobro redijo in jo odebelijo. Ali konjem otrobi le teknejo, če se zraven druge klaje jim dadó in pa ne v eno mer naprej; posebno mlinarji naj z otrobi pri konjih varno ravnajo. Otrobov želodec ne prekuha lahko, pa tudi v gubah debelih črev se radi vgnjezdijo, ondi strdijo in potem njihovo žleznato kožo dražijo, prebavljanje ovirajo in čreva zapekó tako, da konje rado kolje. Tudi kamenji sčasoma prav debeli se v črevih naredijo iz otrobov, ki so že marsikaterega konja umorili. Vse to pa se zgodi toliko lože, če se otrobi konjem pokladajo s prekratko rezanico. Prekratka rezanica sploh ne tekne konjem in sicer zato ne, ker jo premalo prežvečejo; ona drsne neprežvečena skozi želodec v čreva, in tu žleznato kožo bôde in draži. Otrobi sicer odebelijo konja, ali prave moči mu ne dadó, zato se večjidel z otrobi rejen konj rad in močno poti. Kdor se hoče tedaj ogniti škodi po otrobih naj jih vselej dá s toplo vodo nekoliko namočene zraven pa sena, ovsca, slame itd., da jih konj lože prebavi (prekuha). Pameten gospodar konjem ne bo na den dal več, kakor par funtov otrobov, zraven pa zmirom sena in ovsca; tako pokladani otrobi teknejo konju in ga za delo močnega naredijo. Novice.

Mravlje se prepodé, če se dene na ona mesta, kjer se mravlje zbirajo, nekoliko zeliša od volčjega jabelka (*Solanum lycopersicum*). Mravlje na taka mesta ne dohajajo.

Letina — tržne novosti. Letos je Bog res mnogo pridelkov ljudem pokazal, a pripustil, da so jih človeku neprijazni elementi zopet precej pokončali. Pozni sneg, ostri vetrovi, mrzlo vreme, močni in deloma strašni nalivi, plohe in povodnji in naposled nesrečna slana 20. in 21. maja so po vsej Avstriji upanje na dobro ali vsaj srednjo letino jako skrčili in kdo vé, kaj še nas čaka, preden ostale pridelke pospravimo? Rž je na Ogerskem, Gališkem, Moravskem, Českem in Avstrijskem jako poškodovana, tudi sadu v teh deželah ne bo. Na Štajerskem so se jabelka, hruške črešnje in slive še velja kako ohranile, pač pa je kuruza, fažol, krompir pri nas, potem na Koroškem in Kranjskem tu pa tam zelo bil posmojen. Na

Kranjskem je tudi mnogo sadovja mraz pokončal. Vsled tolikih nesreč ni bilo drugače mogoče, kakor da je cena zrnju in drugim pridelkom poskočila. To se je nekoliko zgodilo sredi maja, ko se je vsled večnega deževja na Francoskem in Nemškem pa tudi pri nas zastran ozimine in jarine začelo slabo kazati. Toda najbolj je cena pritegnila po nesrečnem mrazu 20. in 21. maja in bilo je videti, da še cena ni do vrha dokipela, ko je pretečeni teden zopet začela nekoliko nazaj iti; to pa zavolj toplega deža konec maja in sedanjega toplega vremena. Vendar pri vsem tem ima zrnje precej boljšo ceno, kakor ob koncu aprila. Posebno rž se marljivo nakupuje in je tedaj pri ceni najbolj poskočila, tako na Dunaju (v Beču) kakor v Budapeštu, kamor je došlo mnogo pruskih tržcev iz Berolina. Tudi kuruza se marljivo kupuje in dražeje plačuje. — Repica je veliko škode trpela, zato je tudi jeno seme dobilo boljšo ceno. Isto velja o konopljinju, ker slabo vreme je sejenje konoplje zadržalo, povodnji pa so mnogo zemljišča za konoplje pripravljenega odplavile; poljske konoplje neotрте veljajo 36—40 fl., zmikane pa 56—60 fl. — Laneno predivo velja moravsko 48—68 fl., že zmikano pa 142—175 fl. — Leča in grah se dražeje plačuje, za bob in grahorico pa menje. — Razna semena se lahko prodavajo; konopljsko, laneno in makovo, kolikor se ga na trg spravi, se lahko in drago prodaja. Ajde je malo v zalogah in se zavolj bodoče setve že sedaj marljivo po njej poprašuje; na Dunaju velja hektoliter 9 fl., proso je ondi tudi poskočilo na 7 fl. Slive so zlasti v Slavoniji mnogo tipele po slani, zato se je začela kupčija s starimi češplji precej gibati in je cena v Budapeštu poskočila za 1—2 fl., na Českem in Moravskem pa za 6—8 fl. — Pšeničen in krompirjev skrob ali šterka je dražja postala. — Govedna se sedaj po mestih, na primer na Dunaju, ne prodaja poprek, ampak potem kakšen kos si kdo izvoli; boljši kos mora dražeje plačati, slabši pa lahko ceneje dobi. Klavna živina ima precej trdno ceno, t. j. voli in krave; ogerski voli se na Dunaju plačujejo po 50—61 kr. kilo. Teleta pa so znatno zgubila pri ceni, ker se jih preveč postavlja na prodaj. — Vinska trta je letos po vsej Evropi obetala obilo grozdja in vina, a sedaj je vse drugače. Na Francoskem in Nemškem je aprilov sneg in majnikov dež, pri nas pa slana veselo upanje na dobro trgatav več ali menj uničila ali vsaj zmanjšala, zato pa vinsko ceno in kupčijo zboljšala. Pri sv. Petru pod Mariborom, tako smo zvedeli, se je te dni prodalo lansko vino po 110 fl. in staro od l. 1868 po 152 fl. Sploh vianska cena je poskočila znatno, kar je se vé tistim, ki še ga kaj imajo, jako ugodno, tem revniši so pa tisti, katerim je slana letos pobrala, vino pa so zaradi mnogih potrebsčin morali že prodati. Pri Dunaju v Gumpoldskirchen-u, kder je slana vinograde popolnem za letos uničila, bila je dražba lan-

skega vina, pri kateri se je dobilo za štrtinjak po 280—500 fl., med tem ko se je pred slano komaj 100—110 fl. za štrtinjak spečalo. Sploh, lansko vino se bo še lahko in dobro prodalo tudi pri nas! — Slana je škodila, kakor sedaj skušnje kažejo, največ belini, potem moslovcu, zeleniču, blanku, muškatu; menje belemu burgundcu, ortlieberju, tramincu, portugizcu, belej žlahtnini, rujavemu veltincu, belemu rizlecu in najmenj laškemu rizlecu, tudi slankamenka se je v Sriemu krepko uprla mrazu. Omenimo še naposled, da je tudi na Hrvatskem in v Krajini mraz bil, ki pa je menj škode storil, kakor na Slavonskem, kder je tudi sadovje mnogo poškodovano! Vinogradi okoli Karlovic so močno trpeli.

Kako pomagati trsom, katere je mraz ali slana poškodila, to kaže skušnja na slavno znani vinorejski šoli v Klosterneuburgu za Dunajem. Leta 1866 je ondi huda slana padla. Za poskušnjo so del poškodovanega vinograda tako obrezali, kakor je bilo letos v „Slov. Gospodarju“ šte. 19. str. 181 razloženo. Nasledek novemu obrezovanju bil je ta, da so še tisto leto čakali prav lepo branje ali trgatav. Vendar najboljše bilo je to, da so dobili za l. 1867 močen les, ki je jako veliko grozdčev nastavil, med tem ko je neobrezano trsje drvenelo, kakor grmičje in več let slabelo, preden si je popolnem opomoglo.

Weinlaube šte. 11.

Sejmovi. 12. junija pri sv. Jurju pri Celju 13. junija v Rogatcu, v Žaveu, v Kozjem, na Blanci, pri sv. Andražu v slov. gorinah, pri sv. Janžu pri Spod. Draubergu, pri sv. Stefanu v Rožni dolini, v Brežicah in v Žigorskem vrhu. 16. junija v Mozirju, v Oplotnici, na Planini, v Gornji Kostrivnici in v Pobrežju pri Ptuj.

Dopisi.

iz Maribora. (Okrajne volitve.) V soboto 3. junija je znani Seidl pozval velike posestnike na pogovor zastran volitev v okrajni zastop. Za predsednika bil je izvoljen g. Girstmayr, za zapisovalec pa ni hotel nobeden biti, naposled se je nebodigatreba Seidl navzočim ponudil. Prvi je za besedo se oglasil pogumni naš slovenski poslanec g. dr. Radaj in je brezobzirno razložil, kar se je zastran te volitve nedostojnega zgodilo, namreč, da se je 80 kmetov velikih posestnikov krivično izbrisalo in da se je vpisal Seidl, ki ni veliki posestnik, ne on, pa tudi jegova žena ne — in da so narodni veliki posestniki vložili protest zoper tako ravnanje. Jasne besede dr. Radaja so vendar naposled nekatere, med njimi tudi barona Maksa Rasta prepričale tako, da so dr. Radaju priterdili; prav za prav bi jih moralo sram biti tujan do trebuha, ker se iz sovraštva in strahu pred Slovenci poslužujejo takih sredstev nemški mest-

jani, ki že itak po volilnem redu imajo čezmerno število zastopnikov! Da so Seidla besede dr. Radaja do živega zažgale, to nam bodo sedaj celó tisti verovali, ki mislijo da ima Seidl res medvedovo kožo. Začel se je namreč braniti in je rekel, da dr. Radaj zavolj njega le preveč s prahom praši; in čeravno ne on veliki posestnik, je pa njegova žena velika posestnica. No, zastran prahu si je Seidl vse sam kriv; zakaj se pa da tako naprašiti, da ga še v 10 letih do čista stepsti ne moremo, čeravno ga precej marljivo otepavamo? Da bi pa jegova žena bila velika posestnica, to je neresnica ali tudi laž. Katarina Seidl ne plačuje 60 fl. dače, ampak 58 fl. 46 kr. Seidl se tedaj le vrinjava med tiste velike posestnike, kateri si ga vrinoti dajo. Slovenci tega ne terpimo in zato smo vložili protest in tako rešili svojo čast in odkrili sramotna sredstva nemčurjev, čeravno sedaj nismo ničesar opravili. C. kr. namestnik je namreč protest tako rešil, da je g. Seederju, okrajnemu glavarju v Mariboru ukazal, voliti dati po „nekorigiranem“ zapisniku to se reče: 80 kmetov velikih posestnikov zgubi takrat svojo volilno pravico in Seidl voli kot veliki posestnik, čeravno plača samo 8 fl. 65 ¹/₂ kr. dače. Kaj si kmetje slovenski o tej odločbi cesarske vlade mislimo, to izpovedati nam branijo paragrafi tiskovne postave in pa državni pravdnik. Nadjamo se, da bodo naši poslanci o svojem času reč v roke vzeli! Pritrdimo pa še konečno g. dr. Radaju, ki je rekel: okrajni zastopi so od več, so predragi, so gledé volilnega reda krivi in pri nas trdnjave nemčurjev, zato rečemo: proč z okrajnimi zastopi! Volimo samo take zastopnike, ki bodo delali za odstranjenje okrajnih zastopov. Ker pa tega v Mariboru sedaj storiti ne moremo — zato ne pojdemo volit. Izid volitev sedaj ne more biti dvomljiv; zopet 3 leta bodo mestjani celemu okraju nalagali in ukaževali okrajne stroške in priklade, kojih blizo ²/₃ bodo plačevali — kmetje!

Iz novocerkevške dekanije. V Vojniku je bila 25. maja na Križevo prežalostna slovesnost. Pokopali so farmani svojega njim priljubljenega kaplana častitega gospoda Antona Kavčiča bivšega stolnega korvikarja v Mariboru. Kako je rajni vsem, tako farmanom kakor svojim duhovskim bratom priljubljen in drag bil, je pričalo glasno ogromno število vernega ljudstva, katero se je pri žalostnem sprevodu na pokopališče kar trlo in s tem pričalo, da svoje dušne pastirje ljubi in spoštuje. Zbralo se je tudi 28 duhovniških bratov, med njimi prečast. Konjiški dekan Dr. Jožef Ulaga in iz Maribora profesor dr. Križanič in pa korvikar Hrzič. Slovo od rajnega gospoda Antona je jemal v imenu vseh čast. gospod dr. Križanič, nagrobnico pa so mu zapeli v cerkvi gospodje učitelji s pomočjo mladih duhovnov. Hvala njim! Tudi vojniški tržani so rajnemu svojemu dušnemu pastirju svojo zadnjo

spoštovanje s tem skazali, da so ga nosili in z gorečimi svečami od pridnih deklet lepo ovenčano trugo s truplom rajnega k pogrebu spremljali. Bil je rajni še le komaj 31 let star, goreč in nevmažeževan duhoven, ki je že kakor otrok bolehal pa svoje dobre stariše neprenehoma prosil, naj ga dajo v šole za duhovna se učiti. Rekel je večkrat svojim domačim: namestnik božji hočem postati, če bi tudi dalje časa ne bil, kakor en teden. Zares za zdajšnji čas prelep pa redek izgled božjega poklica! Kakor je bil rajni goreč duhoven, tako je bil pa tudi vrl narodnjak. Delal je za blagor svojega ljudstva posebno v Slov. Bistrici in pa na Vranskem. Trpel je rajni veliko, ker je Vojniška fara velika. Silil se posebno v pretečenem adventu! Naj zavživa zdaj v nebeški domovini placilo svojega delovanja!

Iz Runč pri Velikinedelji. Blagor in sreča je za hišo, kder ima pridnega Boga boječega in v vseh rečeh dobrega hišnega očeta. Tem bolje bi vsakej občini bilo želeti, da bi imela dobremu hišnemu očetu podobnega predstojnika, ki se spreten in več in dober pokaže ne samo v besedi, temuč tudi v djanju. Take moževe bi si naj srenje volile za predstojnike, ne pa takih, kakoršen je na primer naš Runčki župan J. Lah, o katerem se reči pripovedujejo, ki niti v časnike prav ne sodijo. Omenimo le, da je že jedenkrat svoje posestvo na ime svoje žene prepisati dal, a potem zopet na sebe nazaj vzal, da bi kot odbornik v srenjski zastop zlezil. Pravijo, da mu je k tej časti tudi vinska kaplica pomagala in naposled na stol srenjskega predstojnika posadila. Mogoče, kajti on je krčmar in da „štirke“ vina včasih več izdajo, kakor vse druge zasluge in dobre lastnosti, to je itak znana reč. Kakošen krčmar da je ta Lah, to si lahko sam domisli vsak, kedar poizvré, da jo imel letos igro in ples na pepelnico, potem 17. marca celi den in noč in še drugi den in naposled veliki pondeljek. Tudi z g. učiteljem ima svoj ravs in kavs, kder pa se utegne zgoditi po znani prislovcici: kdor drugemu jame koplje, pade sam v njo!

Iz murskega polja. (Podgane.) Na lepem murskem polju je veliko perutnine. Vsaka gospodinja si prizadeva rediti znatno število vsake vrste in sorte perutninske, največ pa gosi. Mnogo perutnine od nas izvozijo ali iznosijo v trge in mesta in dobijo za njo lep denar; največ izvozijo kopunov. Naša perutnina je poslednja leta dobila iz Azije hudega sovražnika, grdo, veliko, sivo, potovalno podgano, ki dela veliko škodo. Zdržavlja se najrajše blizo hiš in pri vodah, katere so blizo hramov, da laglje naredi več škode. Posebno v spomladi, kedar se mlada perutnina voli in izlega, morajo gospodinjje močno paziti, da jim nadežne podgane ne zamorijo vse zalege. Če jim je le mogoče do jajca priti, ga brž prekrhnejo in mladice izvlečejo, že izvaljena piščeta pa hitro vsa pogrizejo, bodi po dnevi ali po noči, ter jih v kak kot zavlečejo in poskrijejo. Sedaj morajo gospo-

dinje imeti močno zadelane štalinke, da perutnino v nje zapirajo in če podgane tukaj stene ali dveri preluknjajo, potem je v eni noči vsa perjad zamorjena. Tudi se je že pripetilo, da so te požrešne stvari prascem ušesa odjedle, tudi odrastlih svinj se lotijo in jih ranijo. Do sedaj smo dihurje in podlasice tega hudodelstva krivili, a sedaj vemo, da podgane tako delajo. Do sedaj še nismo zvedeli za noben pomoček, ki bi zdatno pomagal.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Mali obrtniki in rokodelci čedalje bolj čutijo nemilo upljič fabrik na njihov zaslužek. Začeli so se tedaj pogovarjati med seboj, kako bi si pomagali. Na 8. 9. in 10. den septembra so sklicali velik zbor v Gradec. — Gasilna društva so na sebi dobra, a ni prav da se skoro po vojaški uredujejo in pri sprejetju novincev terja slovesna zaveza, da bodo se borili za svobodo, človekoljubje in napredek. To so prazne besede, ki zakrivljejo frajmaurerstvo, katero se gasilcev prilično poslužuje. Skoro povsod so poveljniki gasilcev — frajmaurerji. — Na Tirolskem se ljudstvo močno brani in varuje pred krivimi nauki liberalizma; po vseh mestih in terjih in večjih vaseh se sedaj obhajajo shodi kat. političnih društev. — Čehi so svojega slavnega Palackyja sijajno pokopali, više 100.000 ljudi se je pogreba udeležilo; ulica v Pragi, kder je rajni stanoval, je dobila ime: ulica Palacky-jeva. — Mesto Husiatin na Gališkem je pogorelo. — Nacijonalna banka ima sedaj med ljudmi bankovcev za 278 milijonov, največ po 10 fl.; država pa za 333 milijonov. — Vojni minister Koller je odstopil, na njegovo mesto pride general Benedek. — Za načelnika generalnemu štabu je postavljen general Schönfeld, ker je general John umrl. — V našem ustavovernem ministerstvu se pripravljajo nevažne spremembe: Lasser hoče breme ministrovanja odložiti, znani Stremayr nameni ministerstvo za nauk prepustiti ministru Ungerju, rodom Judu, toda ministerstvo bogočastja pridržati in ob enem poslovati kot minister notranjih zadev. — Delegacije v Budapeštu so sklenjene. Vojakom se za zboljšanje hrane ni dovolil poldrugi milijon. — Nadvojvoda Albreht je na Ogerskem v Požunu ogledoval vojake. — Za izsušenje Lonjskega polja na Hrvaškem bo treba potrošiti 5 1/2 milijona.

Vnanje države. Turški sultan Abdul-Azis ni bil samo odstavljen, temuč tudi umorjen. Naslednika sultana Murada V. so že vse evropske vlade priznale in mu čestitale k nastopu vladarstva, kar ni ravno preveč lepo za krščanske vlade. Murad V. je še krvav od krvi svojega strica, katerega je po ubojstvu iz prestola zbil, da se je sam nanj vsedel. — Ruski car je poklical v Ems konferenčijo evropskih poslancev, da se z njimi posvetuje, kaj bi bilo storiti zastran Kristijanov na Turškem. — Pruska Nemčija da trd-

njave Kolin, Maintz in Wesel močno orožati; v Maintzu je tudi fabrika, kder se kolje, kuha in peče živež za 200.000 mož. — Belgijski kralj je odpotoval v London angležkih ministrov tolažit, naj se ne sprejo do krvavega z Rusi, bržčas zastoj. Angleži se bojijo, da nebi Rus Turka požrl in potem po angleški Indiji mahnil in tako angleško gospodstvo v Aziji uničil. Zato pomagajo Angleži Turkom, zato so sodelovali pri odstavljenju nezmožnega, starega sultana; zato so v Drač v Albaniji Turkom poslali mnogo kanonov in streljiva, zato so Muktar paši pomagali s 300.000 fl. in zato iščejo sedaj zaveznikov zoper Ruse. Najrajše bi dobili nas Avstrijance, da bi se mesto Angležev dali od Rusov klati, kar se pa menda ne bo zgodilo, čeravno nemški in magjarski Turki kaj takega gorko želijo iz samega strahu in sovraštva do Slavjanov, in pa lakote po angleških zlatih.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Vstaš Golub je v Buzimu vjel 2400 Turkov in avstrijsko vlado poprosil, naj jih ona sprejme črez mejo, sicer jih da vse posekati, ker jih rediti ne more. Isti Turki so sedaj na Avstrijskem zaprti. Ker so Turki v Pridoru 300 Kristijanov ponoči umorili, je vstaš Golub naskočil turško mesto Bjelaj in vse Turke, stare in mlade, žene in deco poklal. Ali-paša se je s 5000 Turki napotil, da Kristijane prežene iz Germeč in Risovac-planine. Toda težko bo kaj opravil. Kajti od preja ga čaka vstaš Babič pri Grahovem s 2400 moži in od zaja se mu bližajo srbski prostovoljci, ki so udarili črez Drin. Črnogorski knez je prevzel višje povelje črez Hercegovino, vsa Črnogora je na nogah; v Cetinje je prišlo 30 usmiljenih sester in več zdravnikov, da bodo za ranjene skrbeli; ob jednem je došlo črez morje 6000 pušek ostroguš (Hinterlader) in več milijonov patron. Peko Pavlevič se je s 600 moži podal Muktar-paši za hrbet, Sočica in Simonič pa stojita s 5000 vstaši pri Banjanu. — Srbi so svojo vojsko poslali na mejo. V Bulgarijo vhaja od vseh strani dobro orožanih prostovoljcev. Na avstrijski parobrod na Donavi, kojemu je ime Radecki, je na večih štacijah stopilo 250 potnikov. Ko se nekaj časa peljejo, odprejo svoje škrinjice — in hipoma bili so vsi orožani, stopijo z revolverji pred kapitana, ki jih je sedaj prisiljen na Turškem izbarkal. Z „živijo“ klici so ti bolgarski prostovoljci stopili na kopno, turške straže postrelili in mahnili proti Balkanu. — V Klisuri so Turki v bolgarski učilnici posekali 120 otrok.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XLI. Ko smo se čudovito lepega razgleda iz Kamaldoli črez Neapolsko okolico nagledali in naklopi sedeči nekoliko odehnili, smo se podali zopet v samostan. Tukaj smo dobili pri menihih izvrstno

erno vino, dobrega domačega kruha in sira; vse smo pošteno in radi plačali in se veselo vrnoli v mesto. Tukaj smo sedaj obiskali kraljevski muzej ter občudovali jegovo zbirko stariških in novih reči, zaradi katerih daleč po svetu slovi. Starine so večidel v Pompejih bili izkopane. Vsega natančno pregledati nismo utegnoli. Največja, najlepša ulica v Neapolu se imenuje via di Toledo. Po njej mrgoli vse polno ljudi od ljubega jutra, do poznega večera. Hruš, vreš, cepetanje ljudi in živali, upitje prodajalcev mora vsakega tujca kar osupniti. Hrami so silno visoki, da delajo večjo senco in poletno vročino krotijo; tudi so hrami od zunaj večidel lepo barvani. Počenši od prvega nadstropja više ima skoro vsako okno svoj mostovž z železno ograjo. Kaj temu enakega nisem videl v nobenem mestu. Prašam tedaj, čemu so ti mostovži? Odgovorijo mi: zaradi hude vročine, ki po letu pritiska. Vsak večer se odprejo okna, da laglje od morja pihlajoči veter zrak po izbah razhladi, mostovži pa branijo, da kak otrok na ulico ne pade. Po večerih je malokater mostovž prazen.

Po obedu zasedem s svojim duhovnim tovarišem kočijo, katero sva si do večera najela za 5 frankov. Peljeva se na hrib do trdnjave — castello di s. Elmo — od koder je razgled na mesto in morje, kakoršnega svet nima kderbodi pokazati. Ko sva se polagoma na vzgor peljala, naju srečajo najini tovariši. Ni bilo mogoče smeha zdržati se, vsi so sedeli na oslih. Pri trešnjavi se oglasiva pri vojaški straži. Za dovoljen vstop sva plačala vsak jedno liro. Jeden mož od straže naju je spremljal in imenitnosti kazal, med njimi tudi voz — triumfalni voz — v katerem so se nekdanj Neapolitanski kralji pri posebnih svečanostih po mestu vozili. Naposled smo prišli v bogato cerkev sv. Martina. Hudobna pijemonteška vlada jo je oskrunila. Menihe reda Kamaldoliškega so iztirali, zemljišče za lepimi brajdami pa večidel prodali; le nekaterim menihom so dovolili, da smejo do smrti pri cerkvi ostati. Skoz žagred, kder so prekrasne mozaik-slike, od menihov samih izdelane, smo vstopili v cerkev. Pred velikim altarjem je iz raznobarvanega marmorja izvrstno izrezana obhajilna ograja. S tovarišem sva ondi poklenola in nekoliko molila, ko začudena opaziva da se vojak ni odkril. Ob jednom sva na tabrnakelnu in na drugih delih altarjevih zagledala štirivoglate papirčke prilepljene; na njih so zapisane številke. Sedaj sva šla od altarja do altarja; vsak je lep, da človek ne vé, kateremu bi prednost dal; vendar povsodi so bili papirčki videti; vojak pa je vedno nosil kapo na glavi. Slednjič pridemo v neko postransko kapelo, kder je stala visoka omara. Bila je polna ostankov ali svetinj svetnikov. Svetinje so bile lepo nabrane v srebro in zlato in drago kamenje; vse se je lesketalo v čarobni bliščobi; toda povsodi je bil zopet sitni papirček s številkami in vojak je še

vedno imel kapo na glavi. Sedaj mi je bilo preveč. Prašam ga tedaj, kaj vse to pomeni? Mož ogorelega lica globoko vzdehne in žalostnim glasom odgovori, da je cerkva oskrunjena, služba božja odpravljena, in da tedaj cerkev ni hiša Gospodova, ampak — muzej, kder se stare, imenitne reči shranjujejo in radogledem na ogled razstavljajo. Številke na papirčkih so od vlade, ki je vse vrednosti po cerkvi dala drobno popisati. Tako ravna brezbožna sedanja laška vlada. Vojak, verna duša, me je potem prašal po moji domovini in ko je slišal Avstrijo imenovati, je djal: oh, Avstrija, tam še so dobri Katoličani, tam še ne delajo tako s cerkvami; molimo in prosimo Boga, da nam Italijanom skoro pošlje boljših časov. Od cerkve sv. Martina sem se s tovarišem napotil proti domu; bližal se je namreč že večer. Peljala sva se po cesti kraj morja in začudena gledala, kako krasno da je solnce zahajalo. Morska površina je lesketala, kakor da bi bila vsa pozlačena ali v svetlem ognju žarela, dokler se ni solnce za morjem skrilo; videti je bilo, kakor da bi se bilo v globokem morju utopilo. Sedaj se je začelo hitro mračiti, midva pa hitreje voziti, v prvem mraku sva dospela do svojega stanovanja.

(Konec prihod.)

Smešničar 24. Ubog Haložan stoji pred kozjebkrastim birokratom neke kancelije v staroslavnem Ptujju. „Gnadjivi gospod, prosim, pomagajte mi, dovolite mi to in to. Birokrat stoji, kakor da bi mu kol v hrbitišču tičal ter reče: „niks da, hodte k notarju in prinesite pisan pištrif!“ Toda Haložanu pri besedi: notar zablistkne dobra misel in odgovori: „gnadjivi gospod, ne zameriti, tisti, ki prosi, sem jaz sam, čemu tedaj, treba še notarja in pisane pištrifi, vsaj sem jaz sam tukaj!“ Birokrat: Kaj? disputiren auch noch, hodte k notarju in prinesite pisano pištrif; vas ne morem djati med akte (pisma)!

Razne stvari.

(*Sklep obč. zbora banke „Slovenije“*) Trije akciionarji: Jerič, Žagar, Vilhar in namestnik Robič naj sami in če treba s strokovnjaki temeljito preiščejo denarni stan banke „Slovenije“ ter naj prihodnjemu občnemu izvanrednemu zboru meseca julija poročajo, pri čem da smo in naj tudi svoje svete stavijo, kaj bi naj občni zbor sklenil zastran daljnega obstanka „Slovenije“. (Predlog dr. Bleiweisov.)

(*Deželni šolski svet*) je dovolil, da se po šolah v celjskem in šmarskem okraju otroci zamorejo v šolo sprejemati tudi o veliki noči.

Slov. Učitelj.

(*Posojilnica na Laškem*) je svoja pravila ali štatute predrugačila tako, da je ona ob jednom hranilnica in posojilnica z neomejenim poroštvom.

(Ogenj) vtorili so otroci v hiši posestnika Lovrenca Rojsa v Gočkem vrhu v št. Lenartskem okraju; ves hram je pogorel. — Kardinalu, kmetu v Bučkovcih pri Ljutomeru, je pogorela viničarija, krava, svinja in pohištvo. Ogenj se je zatoril s cigarami.

(Strela ubila je) v Golavibuki pri Slov. Gradcu hlapca Janeza Spegu, ko je v gozdu listje grabljal.

(Obesil) se je Alojz Benda, krojač v Mariboru, ker ga je neka mestjanka hudo zmerjala zavolj slabo skrpane obleke.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. M. Koren mlajši je prezentiran za faro Selnice pri Mariboru, in č. g. Matija Košar je potrjen za župnika v Pernicah. — Č. g. Fr. Zajdela pride za kaplana v š. Andrej v slov. gor. in kaplanija v Hajdini ostane začasno izpraznjena. — Umrli je č. g. Štefan Mukič, duhovnik v pokoju star 70 let.

(Dražbe). 9. junija Fr. Šalk v Polskavi 6530 fl., Martin Svetej v Slivnici 1417 fl., Juri Klasinc v Račjem 2891 fl. (2). 10. junija Val. Kandušer v Laškem (2). 12. junija Barbara Zver v Bojsnem 1790 fl. (3), Blaž Blažič v Korpljah 1879. (3), Jan. Krojzl v Mrzljaku 822 fl. (3), Matija Hribernik na Slemenu 1025 fl. (3), 14. junija Jož. Šešerko na Polenšaku 1150 fl. (3), Urša Sevšek 3226 fl., Juri Pajmon 1150 fl., Fr. Lipuš 480 fl., Jož. Rebrnjak 3835 fl. vsi v Konjicah. 16. j. Anton Šeligo 2930 fl. v Kozjem.

Listič uredništva: Dopisi iz Koroškega, iz kozjanškega okraja in sv. Lenarta v Slov. gorice. prihodnjič.

Tržna cena
preteklega tedna po Hektolitrih.
(1 Hl. = 1⁶⁵/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica		Rž		Jecmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor . .	8	40	6	50	—	—	4	—	4	90	5	—	4	90
Ptuj	8	50	6	65	5	—	4	30	5	20	5	—	4	—
Slov. Gradec	9	43	6	83	6	50	3	74	4	87	7	80	5	69
Gradec . . .	9	72	6	68	—	—	3	92	4	72	—	—	5	50
Celovec . . .	9	40	7	8	5	4	3	86	5	28	4	46	5	50
Ljubljana . .	9	77	5	60	4	20	3	70	5	20	4	10	5	20
Varaždin . .	9	20	6	80	4	60	4	80	5	72	7	—	7	—
Zagreb . . .	9	—	7	—	5	60	4	40	5	40	5	20	4	88
Dunaj } 100 Klg.	12	35	9	20	9	25	10	10	6	10	7	—	9	—
Pešt } 100 Klg.	11	58	3	42	7	75	9	39	5	83	—	—	—	—

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 65-10 — Srebrna renta 68-30 — 1860-
etno državno posojila 115- — Akcije narodne banke 809 —
Kreditne akcije 134- — Napoleon 9-67 — Ces. kr. ce-
kini 5-76 — Srebro 103-10

Loterijne številke:

V Trstu 3. junija 1876: 81 17 73 47 59.

V Lincu " " 88 20 23 35 54.

Prihodnje srečkanje: 17. junija 1876.

Na
korist bolenega človeštva
navajamo sledečo vrsto priznavajalnih dopisov, ki so
ob enem najboljši dokaz najizvrstnejših nasledkov

Wilhelmovega
anitartritičnega antirevmatičnega
kri čistočega čaja.

Gospod Franc Wilhelm, apotekar v Neunkirchen-u.
Hainburg, 21. nov. 1874.

Blagorodni gospod! Iz hvaležnosti sem Vam
dolžen naznaniti, da me je Vaš tako zvani Vilhel-
mov antiartritični antirevmatični kri čistoči čaj rešil
boleznj, za koje navadno ni nobenega zdravila več.

Po resnici potrdujem z svojim imenom in
pečatom, da se po 8 mesečnem pitju, vsaki den po
edenkrat, Vašega čaja popolnem prostega čutim
svoje že sedemletne

božjasti all sv. Valentina boleznj,
potem ko sedaj že 14 mesecev nisem več od te bo-
lezni napadjen bil.

Blagovolite te vrstice na korist drugih bole-
nikov po časnikih priobčiti.

(L. S.)

Ignac Berger.

G. Z. 4218.

Jaz potrdim, da je meni osebno znani gospod
Ignacij Berger e. k. telegrafični vodja v Hainburgu,
ovo pisanje pri meni lastnoročno podpisal.

Hainburg, tridesetega novembra Tisoč osemsto
štiri in sedemdeset.

Ant. Paravicini m./p.,

(L. S.)

e. k. notar.

Gosp. Francu Wilhelmu, apotekarju v Neunkirchen-u.
Altenfelden, G. Avstrijo, 30. nov. 1874.

Vaš Vilhelmov antiartritični antirevmatični,
kri čistujoči čaj, kterega iz apoteke gosp. Avgusta
Hofstätterja v Lincu dobivam, stori pri meni veliko
dobrega, je vse hvalevreden in se mnogo rabi po
nasvetovanju, tudi naš gospod dr. Niekel se nad tem
čajem čudi, ker sem skozi eno leto zdravila od njega
dobivala in se je moj protin in slabost živcev čed-
dalje bolj shuševala, a sedaj sem popolnem zdrava
ko sem 3 pakoljne Vašega čaja vzela — in Vas pri-
srčno pozdravljam.

Julijana Kraml,

hišna posestnica št. 6.

Svarimo pred
ponarejanjem.

Svarimo pred
sleparijo.

Pravi Wil-
helmovi anti-
artritični anti-
revmatični čaj
za čiščenje krvi

antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v
Neunkirchen pri Dunaju ali v mojih po časnikih
navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen,
po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v raz-
ličnih jezicah 1 gl., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhel-
mov antiartritični antirevmatični čaj dobiva
v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri
Fr. Raušerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju
pri Tribuc-u, v Podčetrtku pri Müllerju, v Slov.
Bistrici pri Janezu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kali-
gariču, v Ptujju pri Drag. Girodu, v Varaždinu pri
dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju.